

Till Finansdepartementet

Diarienummer Fi2025/01929

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: fi.fma.b@regeringskansliet.se

Promemorian Stickprovsinsamling av uppgifter om hushållens skulder

Sparbankernas Riksförbund (Förbundet) har tagit del av promemorian och önskar lämna följande synpunkter.

Förbundet avstyrker promemorians förslag om att insamla uppgifter om hushållens skulder. Förbundet anser sammanfattningsvis att förslaget medför alltför långtgående börda för instituten som inte vägs upp av fördelarna med förslaget, att den föreslagna rapporteringen överlappar med befintlig och kommande myndighetsrapportering varför utformningen borde övervägas ytterligare, att alternativa metoder inte har undersökts, att förslaget slår oproportionerligt mot mindre institut samt väcker frågor om integritet och säkerhet som promemorian lämnar obesvarade.

Promemorian föreslår att ca 150 institut ska förpliktas att lämna en omfattande mängd uppgifter om alla sina kunder. För instituten skulle det knappast röra sig om en stickprovsinsamling och den föreslagna rapporteringen skulle bli ytterligare en i raden av rapporter instituten i dagsläget är skyldiga att lämna. Finansinspektionen inhämtar redan uppgifter från instituten om deras kunders skulder och planerar dessutom att utöka denna inhämtning med ytterligare en mycket detaljerad återkommande inhämtning. Promemorian undersöker inte vilken annan informationsinhämtning från instituten som redan sker via myndigheterna och kan därför inte heller bedöma om den föreslagna rapporteringsplikten är den mest ändamålsenliga. Promemorian undersöker heller inte vilka alternativa lösningar som står till buds. Förbundet kan konstatera att kreditupplysningsföretagen i dagsläget redan har omfattande register över befolkningens skulder vilket inte nämns i promemorian. Förbundet anser att regeringen långt mer måste beakta de utmaningar som föreligger för företagen och inte enbart se till de fördelar som inrapporterade uppgifter för med sig. Regeringen bör

tillse att den rapportering som åläggs företagen dels är rimlig, dels så enkel som möjligt att genomföra. Regeringen bör även undersöka om alternativa metoder är möjliga att tillgripa, så som till exempel att erhålla information om urvalet individer från kreditupplysningsföretagen.

Regeringen har vid flera tillfällen uttalat en ambition att förenkla och minska regelbördan.¹ Förbundet stödjer en sådan ambition. Promemorians förslag går dock i en annan riktning. I prop. 2024/25:17 uttalade regeringen, i bedömningen om att inte gå vidare med förslaget om införandet av ett system för skuld- och kreditinformationsregister, att ökad regelbörda genom en betydande uppgiftsskyldighet för kreditgivare och en inskränkning av enskildas personliga integritet endast borde komma i fråga om man samtidigt uppnår en övervägande positiv effekt. Syftet med promemorians förslag är att möjliggöra bättre analyser och bidra till beslutsunderlag för den ekonomiska politiken. Detta får sägas vara positiva effekter. I promemorian görs dock inget övervägande av om nyttan överstiger nackdelen med den ökade regelbördan för företagen och inskränkningen i den personliga integriteten för de enskilda som förslaget medför. Detta anser Förbundet är en brist.

Vad gäller skyddet för den enskildes integritet bedömer promemorian att intrånget i den enskildes integritet inte är betydande. Förbundet konstaterar att den insamling av uppgifter som promemorian föreslår – hela befolkningens skulder – är massiv, att uppgifterna är av känslig natur samt att behandlingen innebär en kartläggning av enskilda. Vidare kan Förbundet konstatera att i SOU 2023:38 ansågs en insamling av hela befolkningens skulder till ett skuldregister vara ett betydande integritetsintrång. Promemorians bedömning av integritetsfrågan är mycket kortfattad och det framstår inte som uppenbart att tillräckliga överväganden har gjorts för att kunna landa i promemorians sammanvägda bedömning.

Promemorian berör även de grundläggande principerna för behandling av personuppgifter enligt GDPR och kravet om uppgiftsminimering som innebär att insamlade uppgifter ska vara adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till ändamålet för behandlingen. Förbundet noterar här att av alla personuppgifter som föreslås samlas in – återigen, hela befolkningens skulder – kommer enbart ett mindre urval rörande ca 92 000 individer att användas för SCB:s analys medan resten ska gallras. Det torde innebära en överinsamling av personuppgifter med ca 99 %. Det framgår inte tydligt av promemorian hur denna överinsamling av data förhåller sig till den

¹ Se t.ex. regeringens pressmeddelande 2025-08-15 i vilket energi- och näringsministern uttalade att regeringen driver en offensiv förenklingsagenda samt att regelbördan måste ner.

grundläggande principen i GDPR om uppgiftsminimering och att all personuppgiftsbehandling, inklusive insamling, inte ska vara för omfattande i förhållande till ändamålen. Den typen av överinsamling innebär också att exponeringen vid ett eventuellt dataläckage blir än mer allvarlig än annars och skadan som uppstår vid ett läckage mångdubbelt större. Förbundet anser att detta bör beaktas i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förbundet anser att promemorians konsekvensanalys avseende effekterna för instituten behöver göras mer omfattande. Promemorian nämner att förslaget bedöms innebära vissa kostnader för de ca 150 instituten men finner att det är svårt att uppskatta hur stora dessa kostnader kan bli. Med tanke på att instituten föreslås åläggas att på egen bekostnad tillhandahålla staten en service anser Förbundet att det behöver göras en mer noggrann utredning av förslagets effekter på instituten så att konsekvenserna tydliggörs och så att kostnaden kan vägas mot nyttan med förslaget. Till detta måste beaktas att promemorian föreslår att regeringen ska ges möjlighet att ändra vilka skuldvariabler som ska rapporteras in, vilket driver på kostnaden ytterligare. Förbundet vill påpeka att ökade kostnader för instituten i slutändan medför högre kostnader för kundkollektivet. Förslaget bidrar till att institutens fokus och resurser behöver läggas på regelefterlevnad snarare än kundnytta och Förbundets medlemmar föredrar att fokusera på kundnytta.

Förbundet anser därtill att det är problematiskt att kostnaderna som är förknippade med förslaget kommer att slå hårdare mot mindre institut. Promemorian noterar att mindre institut kommer att få en proportionellt större kostnad men presenterar ingen lösning på problemet. Det framgår heller inte av promemorian vilka överväganden som gjorts i frågan. Genom att mindre institut drabbas hårdare än större skapar förslaget konkurrensmässiga nackdelar för de mindre då kostnaden per utlånad krona kommer att bli som högst för dem. Förbundet efterlyser åtgärder som motverkar detta om regeringen går vidare med förslaget.

Vad gäller ikraftträdandet föreslår promemorian att ändringarna ska träda i kraft mycket snart och att SCB genom verkställighetsföreskrifter ska bestämma när och hur uppgifterna ska lämnas. Promemorian anför att SCB vid sådant bestämmande ska ta hänsyn till institutens behov, men Förbundet anser trots detta att det snabba ikraftträdandet skapar stora osäkerheter för instituten då ändringarna föreslås träda i kraft väldigt snart samtidigt som verkställighetsföreskrifter i princip kan komma när som helst efter detta. Förslaget behöver ta höjd för en tillräcklig implementeringstid för

branschen där instituten ges en rimlig tid – åtminstone 12 månader – att förbereda sig från det att de tekniska kraven har bestämts.

Stockholm den 22 januari 2026

SPARBANKERNAS RIKSFÖRBUND

Björn Elfstrand
Verkställande Direktör

Frederick Sheppard